

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

9. september 2025

Folketingets Kulturudvalg har den 19. august 2025, efter ønske fra ikke-medlem af udvalget (MFU) Mikkel Bjørn (DF), stillet mig følgende spørgsmål nr. 285 (alm. del), som jeg hermed besvarer.

Spørgsmål nr. 285:

Vil ministeren kommentere debatindlægget »Overalt destruerer bibliotekerne store dele af deres bogbeholdninger: »Hvordan kan alt dette ske i et politisk klima, hvor vi taler om åndelig oprustning?«, bragt på berlingske.dk den 17. august og redegøre for, i hvilket omfang danske folkebiblioteker bortskaffer bøger ved afbrænding, herunder hvor mange bøger det omfatter årligt og på hvilke biblioteker? Vil ministeren endvidere redegøre for, hvilke retningslinjer eller krav biblioteker er underlagt, så biblioteker først forsøger at afhænde udgåede bøger til antikvarier, genbrugsbutikker, skoler eller borgere – eksempelvis via gratisuddelinger – inden bibliotekerne destruerer dem?

Svar:

Bøger er til for at blive læst. Bogen er måske vigtigere end nogensinde i takt med, at skærmene vinder frem, at omfanget af mis- og desinformation er stigende, og at påvirkningskampagner er en integreret del af krigsførelsen i et radikalt ændret og forværret trusselbillede. Bibliotekerne har en vigtig rolle at spille i forbindelse med at stille bøger til rådighed. Det synes jeg er helt essentielt, når vi taler om åndelig oprustning.

Det betyder ikke, at alle biblioteker skal have alle bøger stående altid. Det har vi simpelthen ikke plads til. Og nogle bøger bliver forældede eller slidte. Bibliotekernes bogsamlinger skal være aktuelle og relevante, og derfor skal bibliotekerne naturligvis stå for at vedligeholde deres bogsamlinger. De skal ikke bruge penge og ressourcer på at skabe plads til og opbevare en samling af bøger, der ikke bliver lånt ud.

Jeg kan kun opfordre kommunerne og de enkelte biblioteker til at gøre, hvad de kan, for at bøger, der ikke længere udlånes, kan blive genbrugt og sekundært genanvendt i størst muligt omfang.

Jeg har indhentet bidrag fra Slots- og Kulturstyrelsen vedrørende bortskaffelse af bøger hos folkebibliotekerne, og Slots- og Kulturstyrelsen oplyser følgende:

”Biblioteksloven regulerer ikke kassation af bøger, og der er ej heller vedtaget nationale retningslinjer herfor. Styrelsen er ikke i besiddelse af data om bibliotekernes bortskaffelse af bøger.

Afgang og tilvækst af materiale, herunder bøger, indberettes af folkebibliotekerne til Danmarks Statistik. Ifølge Danmarks Statistik udgjorde den samlede bogbestand i 2024 12.105.495 bøger, tilvæksten var 971.247 bøger og afgang 1.068.552 bøger.

Det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for, at driften af det enkelte folkebibliotek lever op til lovens krav. Det enkelte folkebibliotek har deres egen kassationsstrategi som en del af den samlingspleje, som skal sikre, at bibliotekssamlingen vedvarende kan leve op til bibliotekslovens kriterier for materialevalg med krav om kvalitet, alsidighed og aktualitet, jf. biblioteksloven § 2, stk. 1. Det er op til kommunerne at beslutte, hvordan de sikrer, at lovens krav til materialesamlingen efterleves, og i hvilket omfang kassation er en nødvendig del af samlingsplejen for at skabe plads til nye bøger.

Ved kassation af materialer foretager folkebibliotekerne en vurdering af, hvorvidt en bog skal gøres til genstand for recirkulation før bortskaffelse. Recirkulation sker eksempelvis gennem løbende bogsalg/bogsalgsarrangementer, bortgivning til borgerne, donationer til udvalgte institutioner (herunder samarbejde med eksempelvis børne-, unge-, og socialforvaltninger ift. skoler, daginstitutioner og fængsler mv.), foreninger o.a.

Tilgangen til recirkulation bestemmes kommunalt, eksempelvis med overvejelse af hensyn til det lokale erhvervsliv for at undgå konkurrenceforvridning samt økonomisk effektivitet, blandt andet under hensyn til, at enhver håndtering af bøger til recirkulation også indebærer en udgift i form af klargøring til recirkulation.

Det bemærkes, at ved kassation af bøger skal de almindelige regler for bortskaffelse af materialer påses.

Det skal desuden bemærkes, at de danske folkebiblioteker vil kunne fremskaffe en given bog gennem lånesamarbejdet med landets øvrige biblioteker. Den kommunale folkebibliotekssamling suppleres således af alle øvrige samlinger. De kommunale samlinger har aktualitet for øje jf. biblioteksloven, mens Det Kgl. Bibliotek har den kulturbevarende forpligtigelse.”

Jeg henholder mig til oplysningerne fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Med venlig hilsen

Jakob Engel-Schmidt